

Jaarbericht 2025

De kracht van samen

Eenzaamheid is misschien wel nergens groter dan in de wereld van mentale problemen. Bij de mensen om wie het gaat, die zich soms door niets en niemand begrepen voelen. Niet voor niets hebben we ze dit jaar expliciet als doelgroep in de statuten opgenomen. Maar ook naasten hebben vaak het gevoel dat ze er alleen voor staan. Misschien blijft dat toch wel het fijnst aan Ypsilon: daar vind je ze wél, daar kan je rekenen op begrip, daar heb je aan een half woord genoeg. En wie daar behoefte aan heeft en even niet weet tegen wie hij

aan kan praten omdat er geen groep in de buurt zit, die kan terecht bij de adviesdienst of online bij BovenJan.

Maar wat een kracht heeft het als je elkaar vervolgens wél weet te vinden. Kijk naar de prachtige dingen die we met de vereniging het afgelopen jaar maar weer mooi hebben weten neer te zetten op thema's als 'verward gedrag', wonen, privacy en gedwongen zorg. Met een extra spotlight op broers en zussen omdat ze te lang in de schaduw hebben gestaan. Iedereen uit de schaduw! Dat is waar we bij Ypsilon elke dag opnieuw aan werken.

Namens het bestuur,
Hans Meyer Swantee,
voorzitter Ypsilon

Onzichtbaar, maar niet ongezien

Jonge broers en zussen (en ook jonge partners) vormen een vergeten groep als het gaat om ondersteuning. Zelfs bij familieorganisaties. Ypsilon is aan de slag gegaan om het geluid van deze jonge groep op te vangen en om te zetten in actie.

Psychische aandoeningen komen vaak naar voren tussen de 15 en 25 jaar. Dan verandert er niet alleen veel voor degene met de diagnose, maar ook in het gezin, zoals voor de broer of zus. Als 'brus' kun je ineens te maken krijgen met heftige emoties en stress, minder aandacht van ouders, het gevoel dat je er met niemand over kunt praten of het verdriet om hoe de band met je broer of zus is veranderd. Dat soort geluiden zijn er ook binnen Ypsilon, maar hoor je relatief weinig. Dat is logisch als je bedenkt dat Ypsilon in grote meerderheid bestaat uit ouders. Daardoor kunnen 'brussen' al op jonge leeftijd vastlopen zonder dat iemand het merkt. Elk jaar krijgen 3.000 mensen voor het eerst een psychose bij en komen er dus ook 3.000 nieuwe broers en zussen, die vaak elke vorm van steun ontberen. Tijd voor Ypsilon om ook door hun jonge ogen te gaan kijken.

We zijn op zoek gegaan naar deze jongeren om met ze in gesprek te gaan. Hoe is het om een broer of zus te zijn van iemand met een psychische aandoening? Waar heb je zelf het meest last van of wat mis je? Van wie heb je dat nodig en op welke manier wil je het ontvangen? In welke vorm wil je met elkaar en Ypsilon contact hebben?

Deze input gebruiken we om de producten of diensten daadwerkelijk te ontwikkelen. Want ze mogen onzichtbaar zijn, ze zijn niet ongezien.

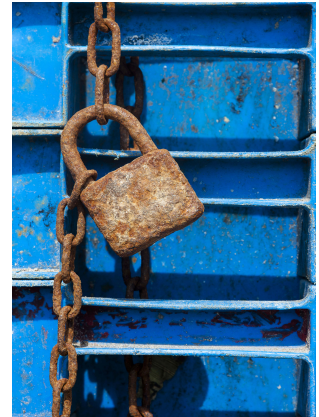

Privacy

Het lijkt geen twijfel dat de zorg beter wordt als er wordt samengewerkt met naasten. Maar ja, die privacy hè! Veel behandelteams twijfelen over wat wel en niet mag en houden naasten daarom op afstand. Samen met Akwa GGZ hebben we onderzoek gedaan onder professionals: hoe comfortabel voelen ze zich bij het delen van informatie met naasten? Hebben ze behoefte aan extra kennis en vaardigheden? En welke vorm vinden ze daar het prettigst voor?

Dit onderzoek heeft bevestigd wat we al dachten: ja, er is behoefte aan en ja, een e-learning is daar geschikt voor, net als een snelle beslistool. Met deze uitgangspunten zetten we in op een *toolkit* met verschillende instrumenten, zodat ieder kan kiezen wat op dat moment passend is. Hierbij kijken we hoe we samen kunnen optrekken met verschillende ggz-instellingen door het hele land. Niet alleen hulpverleners, maar ook familieleden en naasten zullen van deze toolkit gebruik kunnen maken.

Digitale kennissessies

Door het grote succes hiervan hebben we ook in 2025 diverse kennissessies georganiseerd. En ook nu weer wisten honderden mensen per keer de kennissessies te vinden. Deelnemers gaven gemiddeld **8,4** als rapportcijfer.

De kennissessies gingen over uiteenlopende onderwerpen: de behandeling van vrouwen met psychosegevoeligheid, mentorschap, bewindvoering en wooninitiatieven voor mensen met een psychische kwetsbaarheid die zijn opgezet door naasten. Vrijwilligers en deskundige sprekers werkten belangeloos mee.

Van iedere kennissessie is een themapublicatie gemaakt, die je gratis kunt downloaden via ypsilon.org/webshop.

Nieuwe kennisagenda

Lange tijd was onderzoek iets dat we overlieten aan wetenschappers. Daar is de laatste 10 à 15 jaar verandering in gekomen. Steeds vaker wordt Ypsilon benaderd om vanuit het naastenperspectief mee te werken aan onderzoeken rondom psychische kwetsbaarheden. In 2017 besloten we dat we niet alleen wilden aansluiten op onderzoekers die naar óns toe kwamen; we wilden ook zelf thema's aandragen. Daarom maakten we onze eigen kennisagenda met onderwerpen waar Ypsilonbreed behoefte aan is. Deze lijst was aan vernieuwing toe en daarom is er gewerkt aan een nieuwe kennisagenda. Onderzoekers kunnen deze gebruiken voor hun onderzoeksvoorstellen, subsidiegevers om middelen voor onderzoek te prioriteren, hoogleraren als inspiratiebron en Ypsilon om richting te geven aan haar eigen kennisactiviteiten.

Naasteninitiatieven bewezen succesvol

Zo'n 25 jaar geleden richtten Ypsilonleden voor hun dierbare met een psychische aandoening een kleinschalig woon-zorgcomplex op. Overal in het land volgden vergelijkbare initiatieven. Maar wat leveren die precies op? Dat heeft Ypsilon samen met het UMC Utrecht onderzocht in het *Wonen, gewoner, gewoonst* onderzoek. Daaruit komt duidelijk naar voren dat bewoners in een naasteninitiatief beter functioneren en een betere kwaliteit van leven ervaren dan in een reguliere woonvorm.

Uit het onderzoek komen verschillende succesfactoren naar voren: de woning zelf, gemeenschapsgevoel, het feit dat bewoners er in principe voor altijd mogen blijven wonen, een zinvolle dagbesteding en de kleinschaligheid. Zelfs als de initiatiefnemers na een tijd het stokje overdragen aan anderen, blijven deze elementen behouden.

Ook op andere manieren zet Ypsilon zich vól in op wonen. Meer informatie: ypsilon.org/wonen

Naast de informatievoorziening via de website verstuurden we 9 keer de digitale nieuwsbrief Nieuws voor Naasten, naar gemiddeld 3.100 abonnees. Daarnaast werkten we mee aan de maandelijkse nieuwsbrief van BovenJan. Via de webshop kregen we 1.359 bestellingen binnen, goed voor 2.535 artikelen (resp. 14% en 1,2% meer dan vorig jaar).

Ook op social media was Ypsilon actief. Op LinkedIn hadden we 3.100 volgers, op Facebook 1.700. Op Instagram wisten we in korte tijd 650 volgers aan ons te binden.

Groeiend bereik

Belangenbehartiging

Ypsilon komt op voor naasten van mensen met een (ernstige) psychische kwetsbaarheid. Een kleine (!) greep uit de tientallen activiteiten in 2025:

- ✓ Als expert bij GGZ Team Talks verzorgden we tal van workshops om professionals te trainen in het werken met naasten. Ook gaven we les aan artsen in opleiding over perspectiefwisseling: verplaats je eens in de schoenen van je cliënt en de familie
- ✓ Vice-voorzitter commissie ZonMw ter beoordeling van projectaanvragen bij Actieprogramma Onbegrepen Gedrag
- ✓ We werkten mee aan de reactie van MIND op de evaluatie van de Wvvgg en waren medeondertekenaar van de reactie van de LSFVP
- ✓ We zaten in de begeleidingscommissie van het onderzoek naar de hiaten tussen de zorgstandaarden EPA, Psychose en Stemmen horen en de praktijk
- ✓ Samen met Ypsilon werd in Rotterdam een cultuursensitieve aanpak onderzocht om mantelzorgers met een migratieachtergrond te bereiken en te ondersteunen
- ✓ We zorgden ervoor dat shared decision making mét naasten deel uitmaakt van de nieuwe zorgstandaard Afbouwen van psychofarmaca en werkten mee aan de nieuwe versie van de werkkaart bij de zorgstandaard Psychose
- ✓ We onderschreven de oproep van Recht op ggz aan de fractievoorzitters om de financiering van de ggz zó aan te passen dat ze juist ten goede komt aan de ziekste patiënten
- ✓ De boodschap van Ypsilon dat de Onderzoeksraad Voor Veiligheid (OVV) juist de naasten had gemist in hun nieuwe concept-rapport leidde tot een aanpassing
- ✓ We waren betrokken bij de opzet van de Academische werkplaats Langdurige zorg en leidden er een deelsessie over complexe zorgvragen en wooninitiatieven

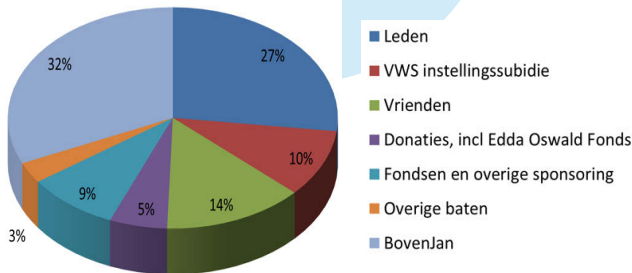

(Regionale) activiteiten

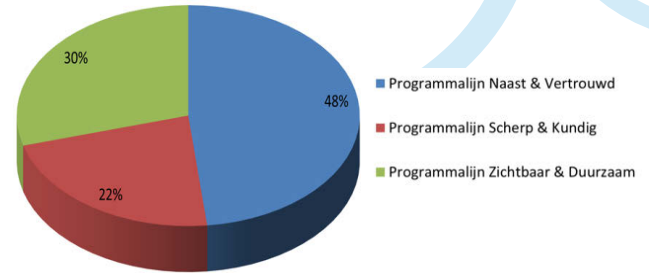
Voor tal van lezingen, thema-avonden, gespreksbijeenkomsten en inloopmomenten konden Ypsilonleden terecht bij Ypsilonafdelingen door het hele land. Om vrijwilligers in hun werkzaamheden te ondersteunen, ontwikkelden we voor hen zogeheten 'bliksemessies'. Daarnaast zochten we contact met steunpunten mantelzorg en zelfregie- en herstelcentra in diverse regio's, om zo de ondersteuning voor naasten te waarborgen. Ook waren we aanwezig op het Uit de schaduw festival en deden we op verschillende plekken mee met de Walk of Life.

Inkomsten 2025 naar gever

Uitgaven 2025 per programmalijn

Ypsilon in cijfers

Op 31 december 2025 telt de vereniging 3.135 leden, 23 regionale afdelingen en 3 bovenregionale groepen, 113 vrijwilligers, 7 vaste betaalde medewerkers (5 fte) en 8 redactieleden Ypsilon Nieuws. In 2025 bedraagt de omzet 668.076 euro en sluit Ypsilon het jaar af met een positief saldo van 33.287 euro. Ypsilon kon haar werkzaamheden doen dankzij financiële bijdragen van het Ministerie van VWS, Stichting Vrienden van Ypsilon, ZonMw, diverse nalatenschappen, donateurs en overige geldschieters.

Ypsilon in mensen

De ledenraad wordt in 2025 gevormd door: Eline Arisse, Thea van Bremen, Toos van den Broek-van Dorresteijn (per 21 april), Fons van Dam, Sieta Gerrits, Suzie Jansen, Erna Jellesma (per 21 april), Christel van der Pol (per 21 april).

In de wetenschapscommissie zitten: Eline Arisse, Hannie Boumans, Thea van Bremen, Constant Broekkamp, Femke Buiskool, Nel Duijvestijn, Kitty van Elst, Hans Geleijnse, Liesbeth Pols, Anneriek Risseeuw.

Van het bestuur maken deel uit: Frits

Dorleijn (penningmeester, tot 5 juni), Sam Spiering (lid), Brenda Koop (lid), Jack van der Kruijs (penningmeester, per 5 juni) en Hans Meyer Swantée (voorzitter).

In dienst van Ypsilon zijn: Marjo Markx, Arina Oosterling, Heleen Schönau, Imke van Wettum, Claire Lamers, Marjolein Hoekstra en directeur Bert Stavenuiter.

Ypsilons voormalig consulent sociaal-juridische zaken Jody Sluijter is op 83-jarige leeftijd overleden.

Met dit Jaarbericht legt Ypsilon als landelijke organisatie verantwoording af over de verrichte activiteiten

Uitbesteding ledenadministratie aan MEO met subsidie van VWS

Je kunt je tijd maar één keer besteden. Dus als patiënten- en naastenorganisaties moeten kiezen tussen inhoudelijk werk of administratief werk, dan is de keuze wat het ministerie betreft snel gemaakt: ga voor de inhoud. VWS had daar zelfs 10.000 euro extra subsidie voor over, een regeling waarop Ypsilon in 2025 ook daadwerkelijk een beroep heeft gedaan.

Vereniging Ypsilon
Regulustweg 5
2516 AC Den Haag
088 000 21 20
ypsilon@ypsilon.org
www.ypsilon.org
NL75 INGB 0004736538